

ALMAN KARAYOLLARI TRAFİK KANUNU (*)

Çev.: Asis. Dr. Kayıhan İÇEL - Asis. Erdener YURTCAN

Genel Açıklamalar (**)

I. Kanun, 3.5.1909 tarihinde Motorlu Taşıtl Araçları İle Trafik Hakkında Kanun olarak yayınlanmıştır.

Bugünkü metin, Federal Trafik Bakanına 8. maddesinde «Motorlu Taşıtl Araçları İle Trafik Hakkında Kanun metnini yeni tarih ile ve -Karayolları Trafik Kanunu- ismi altında yayınlamak ve bu meydana metindeki tutmazlıkları düzeltmek» yetkisini veren 19.12.1952 tarihli Karayolları Trafiğinin Güvenliği Hakkında Kanuna dayanır. Bakan bu yetkiyi kullanmıştır (BGBI. 1952 I 837). 19.12.1952 tarihli Motorlu Taşıtl Aracı Kanunu (BGBI. I 832) ve 19.12.1952 tarihli Karayolları Trafik Kanunu aynıdır. Bir kanunun yeni metni ile ilânı hususundaki kanunî yetkinin kullanılması sadece deklaratif açıklamadır; bunun yürürlükteki hukuka etkisi yoktur. Karayolları Trafik Kanunu bunun dışında değişikliklere uğramıştır:

a) 6.7.1957 tarihli Kanun (BGBI. I 709) § 6 f. 1 No. 3 c yi değiştirmiştir.

b) 16.7.1957 tarihli Kanun (BGBI. I 710) § 4 f. 2, 6 f. 1, 2, 12, 21, 22, 25 ve 27 yi değiştirmiş, § 6 a yı eklemiş, § 8 f. 2 yi yürürlükten kaldırmış ve bu nedenle § 8 a yı eklemiştir.

(*) 19.12.1952 tarihli bu kanun (BGBI. I, s. 837) ,son olarak 15.9.1965 tarihli kanun (BGBI. I, s. 1362) ile değişikliğe uğramıştır.

(**) Ç. N.: Bu açıklamalar, Floegel - Hartung, Strassenverkehrsrecht, 17. neubearbeitete Auflage, München 1968, s. 1333 den dilimize çevrilmiştir.

c) 26.11.1964 tarihli Karayolları Trafiğinin Güvenliği Hakkında İkinci Kanun (BGB1. I 921) 4. maddesi ile § 4 f. 2 nin 2. cümlesini ve f. 3 ün 2. cümlesini değiştirmiş, § 6 f. 1'e 4 numaralı bendi ve § 21'e f. 2 yi eklemiş ve özellikle § 24'ü tamamen yeniden düzenlemiştir.

d) 14.5.1965 tarihli kanun (BGB1. I 388) § 5 b yi eklemiştir.

e) 15.9.1965 tarihli kanun (BGB1. I 1362) § 12 yi yeniden düzenlemiştir (Karayolları Trafik Kanunu gereğince yerine getirilmesi gereken giderimlerin azamî miktarının yükseltilmesi); bu paragraf sözügeçen kanunun 2. maddesi tarafından tamamlanır.

II. Karayolları Trafik Kanununun 6. paragrafında belirtilen tüzüklerden özellikle önemli olanları şunlardır:

a) 29.3.1956 tarihli Karayolları Trafik Tüzüğü (Strassenverkehrsordnung) (BGB1. I 327).

b) 6.12.1960 tarihinde yayınlanan Karayolları Trafiği İzin Tüzüğü (Strassenverkehrs-Zulassungs-Ordnung).

c) 12.11.1934 tarihli Milletlerarası Motorlu Taşıtların Trafiği Hakkında Tüzük (BGB1. I 1137).

Bu kaynaklar Karayolları Trafik Kanununa ilişkin tüzük niteliğindedirler.

III. *Yürürlüğe giriş.* Karayolları Trafiğinin Güvenliği Hakkında Kanun, Karayolları Trafik kanununu değiştirdiği derecede, 23.1.1953 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Trafik Hukuku Alanındaki Tedbirler Hakkında Kanun ve Sürat Tahdidi Kanunu yayınlanmalarını izleyen gün -yani 19.7.1957 de- yürürlüğe girmişlerdir.

IV. *Kanunun muhtevası.* Karayolları Trafik kanunu, I. Trafikle ilgili hükümler (§ 1 - 6 a), II. Sorumluluk (§ 7-20), III. Cezalar ve resme bağlı ihtarlar (§21-26), IV. Küçük motosikletler (§ 27) başlıklarını taşıyan 4 kısmı ihtiva eder. Motorlu taşıtların trafiği (***) ne ticaret ne de mülkiyetin veya zilyedliğin devri olmayıp, bir motorlu taşıtlar aracının kurallara uygun şekilde kullanılması, yani kara

(***) Ç .N.: Almandada **Verkehr** kelimesi, trafikten başka, ilişki, ticaret gibi anlamlara da gelen kapsamlı bir terim olduğu için, bu açıklamanın yapılması zorunluğu duyulmuştur.

motorlu taşıt araçlarının sevkedilmesi anlamını taşır. Bu nedenle hava trafiği ve su trafiği (§ 1 f. 2) sözkonusu değildir. 27. paragrafta küçük motosiklet ve motorlu bisikletlerle trafik kısmen kanundan istisnâ edilmiş ve Federal Trafik Bakanının Federal Hükûmetin iznini alarak yapacağı düzenlemeye bırakılmıştır.

V. Devletlerarası motorlu taşıt aracı trafiğinde önemli kaynaklar şunlardır:

a) 24.4.1926 tarihli Motorlu Taşıt Aracı Trafiği Hakkında Milletlerarası Anlaşma (RGB1. 1930, II 1233). Almanya için yürürlüğe giriş tarihi 13.12.1930 dur. Anlaşma yerini henüz Almanya için yürürlüğe girmemiş olan 16.9.1949 tarihli Milletlerarası Karayolları Trafiği Hakkında Cenevre Anlaşmasına bırakmıştır.

Yukarıda II c de belirtilen 12.11.1934 tarihli tüzük anlaşmaya katılan devletlerin bir listesini ihtiva etmektedir (2 numaralı Ek).

b) Motorlu taşıt araçları trafiği alanında vergi ve trafik hukuku usulündeki güçlüklerin kaldırılması için 30.6.1928 tarihinde Almanya ile İsviçre arasında imzalanan sözleşme (RMB1. 1928, 526) ve İmparatorluk Trafik Bakanının Almanya'daki İsviçre motorlu taşıt araçlarının trafiği ile ilgili 29.10.1932 tarihli bildirisi (RGB1. I 517).

c) İmparatorluk Trafik Bakanının Almanya'daki Lüksemburg motorlu taşıt araçlarının trafiği hakkında 3.8.1933 tarihli bildirisi (RGB1. I 515).

d) İmparatorluk Trafik Bakanının Almanya'daki Norveç ve Norveç'deki Alman motorlu binek araçlarının trafiği hakkında 13.8.1935 tarihli bildirisi (RAnz. 1935, No. 188, 14.8.1935; RVerkBl. 1935 B, s. 130).

e) İmparatorluk Trafik Bakanının Almanya'daki Lichtenstein motorlu taşıt araçlarının trafiği hakkında 3.10.1935 tarihli bildirisi (RGB1. I 1222).

f) İmparatorluk Trafik Bakanının Almanya'daki Danimarka ve Danimarka'daki Alman motorlu binek araçlarının trafiği hakkında 11.1.1936 tarihli bildirisi (RGB1. I 14).

g) İmparatorluk Trafik Bakanının Almanya'daki İsveç ve İsveç'deki Alman motorlu binek araçlarının trafiği hakkında 28.5.1936 tarihli bildirisi (RGB1. I 482).

Kanun Metni

I. Trafikle ilgili hükümler

§ 1. Kamusal yol ve alanlarda işletilecek olan motorlu taşıt araçlarının yetkili makamlar tarafından trafiğe çıkma izni almış bulunmaları zorunludur; istisnâları Federal Trafik Bakanı tesbit eder. Federal Trafik Bakanı, yurt içinde yapılan motorlu taşıt araçlarının trafik iznini, Alman ölçülerinin, özellikle taşıt aracı yapımındaki normların uygulanmasına bağlı tutabilir.

Bu kanuna göre motorlu taşıt aracı, makine kuvvetiyle hareket eden ve fakat raya bağlanmamış bulunan kara taşıt araçlarıdır.

§ 2. Kamusal yol ve alanlarda taşıt aracı kullanmak isteyen herkes yetkili makamların iznini almak zorundadır; istisnâları Federal Trafik Bakanı tesbit eder. İzin yurt içinde geçerlidir. İzin, adayın bir sınav ile ehliyetini ispatlaması ve motorlu taşıt aracı kullanmaya yatkın olmadığının kabulünü haklı gösteren olayların mevcut bulunmaması halinde verilebilir.

Sürücünün, iznini bir belge (ehliyetnâme) ile ispatlaması gerekir.

§ 3. Sınavı başarmak amacıyla taşıt araçlarında sürücülük talimi yapan herkes, kamusal yol ve alanlarda, ehliyetnâme sahibi olan ve ilgili makamca sürücülerin eğitiminde yetkili kılınmış bir kişi tarafından refakat edilmeli ve gözetilmelidir. İstisnâları tesbit yetkisi Federal Trafik Bakanına aittir.

1. fıkra uyarınca yapılan talim ve sınav sürüşlerinde refakatçi, bu kanundaki anlamında motorlu taşıt aracının sürücüsü olarak kabul edilir.

§ 4. Bir kimsenin motorlu taşıt aracı kullanmaya yetenekli olmadığı meydana çıkarsa, bu kişinin izni idarî makam tarafından geri alınır; geri alma ile izin hükümden düşer.

Ceza Kanununun 42 m. paragrafına göre sürücünün trafik izninin geriltilmesinin sözkonusu olduğu bir koğuşturma açılmış olursa, idarî makam ceza koğuşturmasına konu teşkil eden hâl ve keyfiyeti geriltilme işleminde gözönünde tutamaz. Trafiğe çıkma izni, 6. paragrafın 1. fıkrası gereğince tüzüklere veya genel idarî yönetmeliklere dayanılarak, Federal Silâhlı Kuvvetler, Federal Demiryolla-

rı, Federal Posta, Federal Sınır Koruma Teşkilâtı ve kolluk makamları tarafından resmî amaçla verilmişse veya izin yolcu taşımayı ilgilendiriyorsa bu husus geçerli değildir.

İdarî makam, ceza koğuşturması yapılan izin sahibi hakkında verilecek hükme konu teşkil eden hâl ve keyfiyeti iznin gerialınması işleminde gözönünde tutmak isterse, hâl ve keyfiyetin tesbitini veya kusur probleminin çözümünü yahut motorlu taşıt aracını sevk yeteneğini ilgilendirdiği derecede hükümden uzaklaşamaz. Son soruşturmanın açılmasının reddi sonucunu doğuran ceza kararnâmesi, ceza kararı, çocuk hâkimi kararı ve mahkeme kararı hüküm niteliğindedir.

İdare trafik izninin tekrar verilmesi için süreler ve şartlar koyabilir. Trafik izni gerialındıktan sonra ehliyetnâme makama teslim edilmelidir. Trafik izninin gerialınması yurt içinde geçerlidir.

§ 5 a. Yollardaki tehlikeli yerlerin eyalet makamlarınca ikaz levhaları ile işaretlenmesi gerekir.

§ 5 b. Gerek kamusal trafik işaretlerinin ve trafik tesisatının gerek Federal Trafik Bakanının izniyle konulan diğer trafik işaretlerinin ve trafik tesisatının temini, yerleştirilmesi, bakımı ve işletilmesi giderlerini ilgili caddenin inşası yükümlüsü karşılar; caddenin inşası yükümü birkaç kişiye aitse, asal yolun inşası yükümlüsü giderleri karşılar. Şayet yolun inşası yükümünü taşıyan yoksa, giderler yolun malikine aittir.

1. fıkradan ayrı olarak giderleri karşılama yükümü,

a) Çapraz ikaz işaretleri, geçit maniaları ve manialı veya maniasız ışıklı sinyal lambaları için demiryolu işleticilerine,

b) Durak işaretleri için, Yolcu Taşıma Kanunu anlamındaki işleticilere,

c) Park saatleri, yol levhaları, mahallî yerlerle ilgili yön işaretleri ve bütün gece yanmayan fenerlere ait trafik işaretleri için belediyelere,

d) Yolun gerek üstünde gerek yanında yapılan çalışmalarda zorunlu olan trafik işaretleri için inşaat mütaahhidi ve diğer mütaahhidlere,

e) Gerek atelye ve benzin istasyonları ve gerek bunların dışındaki tesisler ve yerlerle ilgili kamusal ve izne bağlı yön işaretleri için bunların işleticilerine,

f) Trafik yönünün değiştirilmesi gereken yollarda zorunlu yön değişikliği işaretleri için yolun inşaatı yükümlülerine aittir.

Federal Trafik Bakanı, Federal Hükûmetin iznini alarak tüzüklerle yeni kamusal trafik işaretleri ve tesisatı için giderleri karşılama yükümünün 1. fıkradan ayrı olarak 2. fıkra hükümlerine göre bir başkasına yüklenmesi hususunda yetkilidir.

Federal ve federe devlet hukuklarına göre içtima eden mevzuata dayanan gider hükümleri saklıdır.

Bu gider hükmü trafik sayımları için yapılan giderleri de kapsar.

§ 6. Federal Trafik Bakanı, Federal Hükûmetin izni ile şu hususlarda tüzükler ve genel idarî yönetmelikler çıkarır:

1 — 1 — 5a paragrafların uygulanması, özellikle römork takılması, trafik izni için asgarî şartlar ve süreler ve motorlu taşıt aracı kullanma yeteneğinin yeterli olup olmadığının tesbiti amacıyla yapılan sağlık muayeneleri hakkında;

2 — Yabancı motorlu taşıt araçları ve bunların sürücülerinin izni hakkında;

3 — Kamusal yol ve alanlarda düzenin ve güvenliğin sağlanması, yolların trafikte olağan ölçüyü aşan yıpranmalarının veya zararlı davranışların önlenmesi için gerekli trafik tedbirleri hakkında, özellikle,

a) Taşıt araçlarının yapımı, donatılması, muayenesi ve işaretlenmesi,

b) Resmî izne bağlı bir modele göre imâl edilmeleri zorunlu olan araç parçalarının satımı, alımı ve kullanılması,

c) Taşıt aracı sürücülerinin asgarî yaşı ve davranışları,

d) Gecenin sükûnetinin ve dinlenmek isteyenlerin trafiğin tacizlerinden korunması ve trafiğin pazar ve bayram günlerinde sınırlandırılması,

e) Motorlu taşıt aracı öğretmenlerinin ve bilirkişilerin nitelikleri,

f) Yer levhaları ve yol göstericileri,

g) Resim, yazı, ışıklandırma ve ses ile yapılan ve meskûn mahaller dışında, trafiğe iştirak edenlerin dikkatini trafiği aksatacak ölçüde dağıtabilecek olan veya trafiğin kolayca akışını tehlikeye dü-

şürebilecek nitelikte bulunan reklâmların ve propagandaların yasaklanması,

h) Tehlikeli maddelerin yollarda taşınması hususlarında;

4 — Su için tehlikeli maddelerin taşınmasında, kamusal su ihtiyacını karşılayan sular veya kaplıcaları zararlı etkilerden korumak amacıyla, taşıtların ve tankerlerin yapımı, donatımı ve muayenesi ve trafikteki davranışları, bir trafik kazasından veya diğer bir kazadan sonraki hareket biçimleri hakkında;

5 — Bir yük taşıt aracının, cer makinesinin veya bir otobüsün günlük azamî kullanılma süresi, herkes için ve ayrıca bir taşıtı iş ilişkisi dışında kullananlar için dinlenme süreleri hakkında;

6 — Bu kanuna göre çıkarılan tüzüklere dayanılarak resmen veya idarece düzenlenen tedbirlerle ilgili resimler hakkında. Resimlerin fiilî masraflara göre tayin edilmeleri gerekir.

Gerek taşıtların ve araç parçalarının yapımı, donatımı ve muayenesi ve gerekse bu kanun dışında kalan istisnâlar konusunda Federal Trafik Bakanının çıkaracağı tüzükler için Federâl Hükûmetin izni gerekli değildir; bunların çıkarılmalarından önce Federe Devletlerin yetkili en yüksek makamlarının izni alınır.

Federal Silâhlı Kuvvetlerin, Federal Demiryollarının, Federal Postanın, Federal Sınır Koruma Teşkilâtının veya Kolluğun trafik izni verilmemiş veya izni geri alınmış şahısları sürücü olarak kullanmaları halinde, 5. paragraf hükümleri uygulanmaz.

§ 6 a. Federal Trafik Bakanı, Federal Hükûmetin izni ile, trafiğe iştirak ilişkisi içinde işlenen cezayı gerektiren bir fiil nedeniyle cezaya veya diğer bir müeyyideye taallûk eden veya kusurluluğun tesbitini ihtiva eden mahkemelerin kesinleşmiş kararlarının sicile geçirilmesi hususunda tüzükler ve genel idarî yönetmelikler çıkarır.

22. paragrafa göre resme tabî bir ihtarın verilmesi için şartlar varsa veya ilgilinin bu ihtarını kabul etmemesi yahut resmi derhal ödemeye hazır bulunmaması nedeniyle ihtar verilmemişse, mahkeme kabahate ait mahkûmiyetin sicile geçirilmemesini emreder. Hükümlerde bu emir hükmüyle birlikte bildirilmesi gereken kararlar gerçekleştirilir. Şayet bu husus ihmâl edilmişse, sonradan yerine getirilmesi gerekir.

Sicildeki kayıtlar en geç, kanun hükmü gereğince adli sicildeki benzer kayıtların sınırlı istihbarata tabi olmaları halinde veya adli

sicilden çıkarılmaları gerektiğinde, silinirler. Adli sicile geçirilmeyen kayıtların silinmesinde, ilgili şahıs için uygun esaslar gözönünde tutulur. Bu halde para cezasını gerektiren kabahatler için silinme süresi, sicilde mahkûma ait başka kayıtlar bulunmadığı takdirde iki yılı geçemez.

3. fıkra gereğince yapılacak silme yeni bir trafik iznine kadar bekletilir.

Sicilden sadece, ceza koğuşturması amacıyla ve bu kanuna veya bu kanunla ilişkide bulunan mevzuata dayanan idarî tedbirlerde ve karayolları trafiği alanındaki yönetmeliklerin hazırlanmasında yararlanılır.

Mahkûmiyetlerle ilgili evrakın yardımını talebedebildikleri hallerde mahkemelere ve savcılık makamlarına sicil kayıtları hakkında bilgi verilir.

II. Sorumluluk

§ 7. Bir motorlu taşıt aracının kullanılması sırasında bir kimse öldürülür, vücut veya sağlığına zarar verilir veya bir şey zarara uğratılırsa, taşıt aracının işleticisi bundan doğacak zararı ödemek zorundadır .

Kazayı, taşıt aracının yapımındaki bir hataya ve donatımının gerekli şekilde işlememesine dayanmayan beklenilmeyen bir hal sonuçlamışsa, giderim yükümü yoktur.

Özellikle, mağdurun veya aracın kullanılmasıyla ilgili bulunmayan üçüncü bir kişinin veya bir hayvanın hareketine bağlanabilen ve gerek taşıt aracının işleticisinin gerek sürücüsünün duruma uygun bütün özeni gösterdikleri haller beklenilmeyen hal olarak kabul edilir.

Şayet bir kimse taşıt aracını işleticinin bilgi ve isteği dışında kullanmışsa, işletici yerine bu kimse zararı ödemekle yükümlüdür; bununla beraber, taşıt aracının kullanılması işleticinin kusuru sonucu mümkün olmuşsa, işletici zararın giderilmesi ile yükümlü olmaktadır devam eder. Şayet aracı kullanan kimse aracın işleticisi tarafından görevlendirilmiş veya aracın kullanılması bu kimseye bırakılmışsa, 1. cümle hükmü uygulanmaz.

§ 8. Kazayı düz yolda 20 km. den daha hızlı gidemeyen bir taşıt sonuçlamışsa veya mağdur aracın işletilmesinde bulunmuşsa 7. paragraf hükmü uygulanmaz.

§ 8a. Bir motorlu taşıt aracıyla taşınan kimse ölmüş veya yaralanmışsa, bu durumda taşıt aracının işleticisi, ancak bedel karşılığı ve iş icabı taşımalar sözkonusu olduğu takdirde, 7. paragrafa göre sorumludur. Şayet bir motorlu taşıt aracıyla taşınan eşya zarara uğramışsa, aracın işleticisi, sadece birinci cümledeki şartlar altında motorlu taşıt aracı ile taşınan kimsenin eşyayı beraberinde bulundurması veya taşınması halinde, 7. paragrafa göre sorumludur. 1. ve 2. cümledeki anlamına göre yolcu taşımanın iş icabı olması hususu, taşımanın bir kamu hukuku tüzel kişisi veya kamu hukuku kurumu tarafından yürütülmesi halinde ortadan kalkmaz.

İşleticinin, 1. fıkranın 1. cümlesinde 7. paragrafla ilişki içinde bulunan ve yolcuların ölüm ve yaralanmalarından doğan giderim borcu bertaraf edilemez ve sınırlandırılmaz. Aksine şartlar ve sözleşmeler hükümsüzdür.

§ 9. Zararın meydana gelmesinde mağdurun kusuru da etkili olmuşsa, Medenî Kanununun 254. paragrafı, malın zarara uğraması sırasında fiilen zilyed bulunan kimsenin kusuru mağdurun kusuru şeklinde kabul edilerek uygulanır (****).

§ 10. Ölüm halinde giderim yükümü, tedavi masraflarını ve ölenin kazanma gücünün hastalığı sırasında yok olması veya azalması veya ihtiyaçlarının çoğalmasından doğan mamelek zararlarını da kapsar. Giderim yükümlüsü bundan başka defin giderlerini bunları karşılamaya yükümlü olana ödemek zorundadır.

Ölen kimsenin zarar meydana geldiği sırada üçüncü kişiye karşı kanundan doğan bir bakım borcu olduğu veya olabilecek durumda bulunduğu ve ölüm üçüncü kişinin bu hakkına engel olduğu takdirde, giderim yükümlüsü, ölenin tahminî yaşama süresi boyunca katlanacağı yükümden doğan zararı da üçüncü kişiye ödemek zorunda-

(****) Ç. N.: Medenî Kanununun 254. paragrafını genişleten bu hüküm sadece Karayolları Trafik Kanununun kapsamına giren hallerde geçerlidir. Bu hükümle, mağdura malın olay sırasındaki zilyedinin kusurunu da hesaba katmak zorunluğu yüklenmiştir (Bk.: Fleegel - Hartung, Strassenverkehrsrecht, s. 1471).

dır. Üçüncü kişi zarar doğduğu sırada ana rahmine düşmüş, fakat henüz doğmamış olsa dahi giderim yükümü vardır.

§ 11. Vücudun veya sağlığın zarara uğratılması halinde, giderim yükümü gerek tedavi masraflarını ve gerekse mağdurun kazanma gücünün geçici veya devamlı olarak yok edilmesi veya azaltılması yahut ihtiyaçlarının çoğalması sonucu ceydana gelen mamelek zararlarını da kapsar.

§ 12. Giderim yükümlüsü,

1 — Ölüm veya yaralanma halinde, en çok 250.000 DM. veya yıllık 15.000 DM.'a kadar,

2 — Eşyaya zarar verme halinde, aynı olayda birçok şey zarara uğramış olsa dahi, en çok 50.000 DM.'a kadar sorumludur.

1. fıkranın 1 numaralı bendinde gösterilen azamî miktar aynı olayda birden fazla kişinin ölmesi ve yaralanması halinde de uygulanır; bu sınırlandırma, 8. paragrafın 4. fıkrasının 1. cümlesindeki durumlarda motorlu aracın giderim yükümlüsü işleticisi hakkında geçerli değildir. Aynı olay sonucu zarar gören çeşitli şahısların giderim bedellerinin toplamı 1. cümle veya 1. fıkranın 2. cümlesindeki azamî miktarı aşarsa, her giderim bedeli, toplam giderim bedeli miktarına oranı içinde azaltılır.

§ 13. Mağdurun gerek çalışma gücünün yokedilmesi veya azaltılması ve ihtiyaçlarının çoğalmasından ortaya çıkan ve gerekse 10. paragrafın 2. fıkrası gereğince üçüncü kişi lehine doğan zararların giderimi borcu irat şeklinde ödenmelidir.

Medenî Kanununun 843. paragrafının 2-4. fıkraları ve Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanununun 708. paragrafının 6. bendi hükümleri kıyasen uygulanır.

İrada hükmedilirken teminata karar verilmemiş olsa dahi, hak sahibi yükümlünün mamelekî durumunun önemli derecede bozulmuş olması halinde teminat isteyebilir; aynı şartlar altında hak sahibi hükümde tayin edilen teminatın artırılmasını isteyebilir.

§ 14. 7—13. paragraflarda düzenlenmiş giderim iddiaları, haksahibinin zararı ve giderim yükümlüsünü öğrendiği tarihten itibaren iki yıl ve kazadan itibaren otuz yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

Haksahibi ile giderim yükümlüsü arasındaki giderim davaları

karara bağlanmamışsa, zamanaşımı taraflardan birinin davadan çekilmesine kadar durur.

Diğer hallerde Medenî Kanunun zamanaşımı hakkındaki hükümleri uygulanır.

§ 15. Haksahibi, zararı ve giderim yükümlüsünü öğrendikten sonra iki ay içinde giderim yükümlüsüne kazayı bildirmezse, bu kanun hükümlerine dayanan haklarını kaybeder. haksahibi tarafından engel olunamayan bir olaydan dolayı ihbar gerçekleştirilmemiş veya giderim yükümlüsü belirtilen süre içinde başka bir şekilde kazayı öğrenmişse hak kaybolmaz.

§ 16. Araç tarafından meydana getirilen zararlardan araç işleticisinin bu kanun hükümlerinden daha kapsamlı sorumluluğunu veya başka birisinin zararlardan sorumluluğunu öngören federal hukuk hükümleri saklıdır.

§ 17. Bir zarara birden çok motorlu taşıt aracı tarafından sebebiyet verilmişse ve ilgili motorlu araç işleticileri kanun gereğince üçüncü kişinin zararlarını ödemekle yükümlü iseler, araç işleticilerinin birbirlerine oranla giderim yükümleri ve giderimin kapsamı hâl ve şartlara, özellikle, tarafların zarara sebebiyet verilmesindeki iştirak derecelerine bağlıdır. Şayet ilgili araç işleticilerinden biri zarara uğramışsa, diğerlerinin sorumluluklarında da durum aynıdır.

Zarara bir motorlu araç ile bir hayvan veya bir motorlu araç ile bir tren tarafından sebebiyet verilmişse 1. fıkra hükümleri kıyasen uygulanır.

§ 18. 7. paragrafın 1. fıkrasındaki hallerde, motorlu taşıt aracı sürücüsü de 8—15. paragrafların hükümlerine göre zararın giderilmesi ile yükümlüdür. Şayet zararı sürücünün bir kusuru sonuçlamamışsa, giderim yükümü yoktur.

16. paragraf hükmü kıyasen uygulanır.

17. paragraftaki hâllerde, bir aracın sürücüsü de zararın giderilmesiyle yükümlü ise, diğer ilgili araçların işleticileri ve sürücüleri ile hayvan zilyedinin veya demiryolu işleticisinin birbirlerine oranla sorumluluklarında 17. paragraf hükümleri kıyasen uygulanır.

§ 19. Şimdiki mahkeme teşkilâtı karşısında değeri kalmadığı için 7.11.1939 tarihli kanun (BGB1. I 2223) ile yürürlükten kaldırılmıştır.

§ 20. Bu kanuna dayanılarak açılan davalarda, zararlı neticenin meydana geldiği yer mahkemesi dahi yetkilidir.

III. Cezalar ve resme bağlı ihtarlar

§ 21. Kamusal yol ve alanlarda düzenin ve güvenliğin sağlanması ,caddelerin olağan ölçüyü aşan yıpranmalarının veya zararlı davranışların önlenmesi için çıkarılan yönetmeliklere aykırı hareket eden kimse, 500 DM. a kadar para cezası ile veya hafif hapisle cezalandırılır.

Kamusal su ihtiyacını karşılayan suları veya kaplıcaları zararlı etkilerden korumak amacıyla 6. paragrafın 1. fıkrasının 4 numaralı bendine dayanılarak çıkarılan yönetmeliklere aykırı hareket eden kimse de aynı şekilde cezalandırılır.

§ 22. Bu kanuna göre veya bu kanuna dayanılarak çıkarılan tüzükler gereğince cezalandırılabilen hafif kabahatlerde, bu konuda yetkili ve üniforması ile veya başka bir şekilde kimliğini ispat eden polis memuru, suçüstü yakalanan faile ihtar da bulunabilir ve 5 DM. a kadar resim tahsil edebilir. İhtar, sadece, ilgilinin direnme hakkı kendisine bildirildikten sonra razı olması ve resmi derhal ödemeye hazır bulunması halinde mümkündür. İhtar ve resmin ödenmesi hakkında bir belge verilmelidir.

Resmin ödenmesinden sonra hukuka aykırı fiil kabahat olarak koğuşturulamaz.

Polis memurlarının en yüksek makamı veya onun tarafından tayin edilen makam birinci fıkra gereğince yetki verir.

§ 23. Kamusal yol ve alanlarda yetkili makamlar tarafından trafik izni verilmemiş motorlu bir aracı kullananlar 10.000 DM'a kadar para cezası veya iki aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Trafik izni olmayan bir motorlu aracın işleticisi, kasten veya taksirle bu aracın kamusal yol veya alanlarda kullanılmasına izin verirse aynı ceza ile cezalandırılır .

§ 24. Herkim,

1 — Araç kullanma için gerekli izne sahip olmadığı veya Ceza Kanununun 37. paragrafı gereğince araç kullanma izni yasaklandığı halde motorlu araç kullanırsa veya,

2 — Araç kullanma için gerekli izne sahip olmayan veya araç kullanma izni Ceza Kanununun 37. paragrafı gereğince yasaklanan bir kimsenin aracı kullanmasını motorlu aracın işleticisi sıfatıyla emreder veya buna rıza gösterirse,

Bir yıla kadar hapis cezası veya para cezası ile cezalandırılır.

Herkim,

1 — 1. fıkradaki fiili taksirle işlerse,

2 — Kanunen gerekli trafik ehliyeti Ceza Mahkemeleri Usulü Kanununun 94. paragrafı gereğince muhafaza ve emniyet altına alınmış veya müsadere edilmiş olmasına rağmen kasten veya taksirle bir aracı kullanırsa veya,

3 — Kanunen gerekli trafik ehliyeti Ceza Mahkemeleri Usulü Kanununun 94. paragrafı gereğince muhafaza ve emniyet altına alınmış veya müsadere edilmiş bir şahsın kullanılmasını aracın işleticisi sıfatıyla emreder veya buna rıza gösterirse,

üç aya kadar hapis cezası ile, hafif hapisle veya para cezası ile cezalandırılır.

Şayet fail,

1 — Araç kullanma izni elinden alındığı, Ceza Kanununun 37. paragrafı gereğince araç kullanması yasaklandığı veya Ceza Kanununun 42 n. paragrafının 1 fıkrasının 2. cümlesine göre bir yasaklılık emredildiği halde bir araç kullanmışsa,

2 — Araç kullanma izni elinden alınan veya Ceza Kanununun 37. paragrafı gereğince araç kullanması yasaklanan veya Ceza Kanununun 42 n. paragrafının 1. fıkrasının 2. cümlesine göre yasaklılığa uğrayan bir şahsın araç kullanmasını aracın işleticisi sıfatıyla emretmiş veya buna rıza göstermişse veya,

3 — Fiilden önceki üç yıl içinde birinci fıkraya göre bir defa mahkûm olmuşsa,

birinci fıkradaki hâllerde fiille ilgili motorlu araç müsadere olunur.

Müsadere sadece, motorlu araç karar sırasında taile veya şerike aitse mümkündür. Ceza Kanununun 42. paragrafı kıyasen uygulanır.

§ 25. Herkim, kasten,

1 — Resmî işaret tevdi edilmemiş veya böyle bir işaret taşıma-

sına izin verilmemiş bir motorlu aracın veya motorlu araç römorkunu resmî işaret görünüşünü sonuçlamaya yarayan bir işaretle donatırsa,

2 — Bir motorlu aracı veya bir motorlu araç römorkunu araçlar için resmen tevdi edilmiş veya taşınmasına izin verilmiş işaretten başka bir şeyle donatırsa,

3 — Bir motorlu araca veya bir motorlu araç römorkuna takılan resmî işareti değiştirir, bozar, örter veya başka şekilde teşhis edilebilme niteliğini kaldırır,

fiili Ceza Kanunu hükümlerine göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, para cezası veya üç aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

1. fıkranın 1—3. bendlerinde belirtilen şekilde, işaretin sahte, tahrif edilmiş veya saklanmış olduğunu bilerek kamusal yollarda veya alanlarda bir motorlu aracı veya bir motörlü araç römorkunu kullanan kimseler aynı şekilde cezalandırılırlar.

§ 26. Herkim, kasten veya taksirle,

1 — Bir motörlü aracın sürücüsü olarak römorkların yedekte götürülmesi hakkındaki kurallara aykırı hareket ederse,

2 — Römorkların usulsüz şekilde yedekte götürülmesini aracı idare eden sıfatı ile emreder veya buna rıza gösterirse,

3 — Tüm ağırlığı kanunî toplam ağırlığı yüzde ondan çok aşan bir motorlu aracı kullanır veya böyle bir motorlu araç römorkunu yedekte götürürse,

4 — 3. bende göre fazla yüklenmiş bir aracın işletilmesini aracın işleticisi sıfatı ile emreder veya buna rıza gösterirse veya,

5 — Motorlu Araç Federal Dairesinin iznine bağlı bir modele göre imâl edilmeleri gereken araç parçalarını, resmen emredilmiş veya tevdi edilmiş bir kontrol işareti ile işaretlenmiş olmaksızın iş icabı satılığa çıkarırsa,

para cezası veya üç aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

IV. Küçük motosikletler

§ 27. I. kısımdaki hükümler, 1. paragrafın 2. fıkrası ve 6. paragrafın 1. fıkrasının 5. bendi dışında, küçük motosikletler ve motorlu

bisikletler için geçerli değildir. Federal Trafik Bakanı, Federal Hükûmetin izni ile, araçların hangi çeşitlerinin bunlara girdiğini tüzükle belirtir; Bakan, bu konuda, tekniğin mevcut durumuna göre hangi araçların hafif tehlikeye sebebiyet verdiği hususundaki milletlerarası kuralları gözönünde tutar.

Şayet küçük bir motosikletin kullanılması izni geri alınmış veya iznin geri alınması gerekli ise, 4 .paragrafın 2. ve 3. fıkraları geçerlidir.

Federal Trafik Bakanı Federal Hükûmetin izni ile küçük motosikletler ve motorlu bisikletlerin trafiği hakkında tüzük ve yönetmelikler çıkarır. Tüzükler diğer motosikletlerin trafiğinde geçerli olanlardan daha ağır hükümler ihtiva edemez. 6. paragrafın 1. fıkrasının son cümlesi kıyasen uygulanır.

Çev.: Asis. Dr. K. İçel - Asis. E. Yurtcan